

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 137/17
Luksemburg, 20 grudnia 2017 r.

Wyrok w sprawie C-372/16
Soha Sahyouni / Raja Mamisch

Rozporządzenie „Rzym III” nie określa prawa właściwego dla rozwodów prywatnych

Raja Mamisch i Soha Sahyouni zawarli małżeństwo w Syrii i mieszkają obecnie w Niemczech. Posiadają zarówno obywatelstwo syryjskie, jak i niemieckie.

W 2013 r. R. Mamisch złożył oświadczenie o rozwodzie z małżonką, wygłaszając formułę rozwodową przed sądem wyznaniowym prawa szariatu w Lakatii (Syria), który stwierdził rozwód. Chodzi o rozwód zwany „prywatnym” w zakresie, w jakim to nie udział sądu wyznaniowego wywołuje skutek prawny w postaci rozwodu. Następnie S. Sahyouni podpisała oświadczenie, w którym przyznała, iż otrzymała wszystkie świadczenia, jakie zgodnie z prawodawstwem wyznaniowym są jej należne na podstawie umowy małżeńskiej i rozwodu, który nastąpił w następstwie jednostronnego oświadczenia jej męża, a także zwolniła męża z wszystkich ciężących na nim obowiązków.

Raja Mamisch wniósł następnie o uznanie rozwodu w Niemczech, a prezes Oberlandesgericht München (sądu okręgowego w Monachium) uwzględnił ten wniosek, stwierdzając w szczególności, że rozporządzenie „Rzym III” dotyczące prawa właściwego dla rozwodu¹ obejmuje ten rodzaj wniosków i że na mocy tego rozporządzenia rozpatrywany rozwód jest regulowany prawem syryjskim.

Soha Sahyouni kwestionowała to uznanie rozwodu przed Oberlandesgericht München, który skierował do Trybunału Sprawiedliwości szereg pytań dotyczących wykładni rozporządzenia Rzym III.

W dzisiejszym wyroku Trybunał przypomniał przede wszystkim, że we wcześniejszym orzeczeniu² uściślił już, iż rozporządzenie Rzym III samo w sobie nie ma zastosowania do *uznania orzeczenia rozwodowego wydanego w państwie trzecim*.

Pomimo tego, na mocy prawa niemieckiego, dla celów uznania w Niemczech rozwodu prywatnego orzeczonego w państwie trzecim, materialnoprawne przesłanki, jakie powinien spełnić taki rozwód, są rozpatrywane w świetle prawa państwa określonego na podstawie rozporządzenia Rzym III.

W tym kontekście, jak podkreślił Oberlandesgericht München, gdyby okazało się, iż rozporządzenie Rzym III nie ma zastosowania do rozwodów prywatnych, omawiany spór powinien zostać rozstrzygnięty na podstawie niemieckich norm kolizyjnych.

Następnie Trybunał rozpatrzył jednakże kwestię, czy to rozporządzenie, jako takie, ma zastosowanie do rozwodu prywatnego takiego jak rozpatrywany w niniejszym przypadku – wynikającego z jednostronnego oświadczenia jednego z małżonków złożonego przed sądem wyznaniowym – i czy określa zatem prawo właściwe.

¹ Rozporządzenie Rady (UE) nr 1259/2010 z dnia 20 grudnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia w życie wzmocnionej współpracy w dziedzinie prawa właściwego dla rozwodu i separacji prawnej (Dz.U. 2010, L 343, s. 10).

² Zobacz postanowienie Trybunału z dnia 12 maja 2016 r., Sahyouni ([C-281/15](#)).

Trybunał stwierdził jednak, że z zamierzonych w rozporządzeniu Rzym III celów wynika, iż rozporządzenie to obejmuje jedynie rozwody orzeczone albo przez sąd państwowy, albo przez organ publiczny lub pod jego kontrolą. Rozwód wynikający z jednostronnego oświadczenia jednego z małżonków złożonego przed sądem wyznaniowym, taki jak rozpatrywany w niniejszym przypadku, nie jest zatem objęty zakresem stosowania rozporządzenia Rzym III.

Ponadto Trybunał wskazał, że szereg państw członkowskich po przyjęciu rozporządzenia Rzym III ustanowiło w swoich porządkach prawnych możliwość orzeczenia rozwodów bez udziału organu państwowego. Jednakże objęcie rozwodów prywatnych zakresem stosowania tego rozporządzenia wymagałoby dostosowań należących do wyłącznej kompetencji prawodawcy Unii.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106